

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

 <p>Затверджую» Ректор ЗНТУ проф. С.Б. Беліков «06» липня 2010 р.</p>	<p>СХВАЛЕНО Вченою радою Запорізького національного технічного університету протокол №11 від «06» липня 2010 р.</p>
--	---

ОСВІТНЬО-КВАЛІФІКАЦІЙНА ХАРАКТЕРИСТИКА БАКАЛАВРА

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ

0102 «ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ, СПОРТ І
ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ»

НАПРЯМУ ПІДГОТОВКИ

6.010201 «ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ»

Запоріжжя 2010

НОРМАТИВНІ ПОСИЛАННЯ

- ДК 003-95 - Державний класифікатор професій
- ДСВО 01-98 - Перелік напрямків та спеціальностей за якими здійснюється підготовка фахівців у вищих навчальних закладах за відповідними освітньо-кваліфікаційними рівнями
- ДСВО 02-98 - Перелік кваліфікацій за відповідними освітньо-кваліфікаційними рівнями.
- ДСВО 04-98 - Освітній рівень повної вищої освіти
- ДСВО 071-98 - Освітньо-кваліфікаційний рівень бакалавра

Положення про державний вищий заклад освіти. Затверджено Постановою кабінету міністрів України від 5 вересня 1996 року № 1074// Інформаційний збірник Міністерства освіти України №1, 1997.-С.3-22

Типове Положення про атестацію педагогічних кадрів України. Наказ МОНУ № 310 від 20.08.1993 року // Інформаційний збірник Міністерства освіти України № 5-6, 1994.-С.3-54

Про введення в дію “Положення про освітньо-кваліфікаційні рівні (ступеневу освіту)” та про нормативне і навчально-методичне забезпечення підготовки фахівців з вищою освітою. Наказ Міністерства освіти України № 285 від 31.07.1998 року.

Про перелік напрямів та спеціальностей за якими здійснюється підготовка фахівців у вищих навчальних закладах за відповідними освітньо-кваліфікаційними рівнями. Наказ МОУ № 232 від 27.06.1997 року.

Про перелік напрямів та спеціальностей за якими здійснюється підготовка фахівців у вищих навчальних закладах за відповідними освітньо-

кваліфікаційними рівнями. Постанова Кабінету міністрів України № 507 від 24.05.1997 року.

1. Узагальнений об'єкт діяльності (для освітньо-кваліфікаційного рівня „бакалавр”)

Областю професійної діяльності фахівця з фізичної культури і спорту є фізична культура, спорт, включаючи дитячо-юнацький спорт, масовий спорт, спорт вищих досягнень, професійний спорт, спортивно-оздоровчий туризм, рухова рекреація і реабілітація, діяльність по оздоровленню населення засобами фізичної культури і спорту.

Об'єкти професійної діяльності бакалавра фізичного виховання та спорту, менеджера фізичного виховання та спорту – освітні заклади, фізкультурно-спортивні служби різних відомчих підпорядкувань, спортивно-оздоровчі клуби, центри реабілітації, ДСШ - дитячі спортивні школи і ДЮСШ - дитячо-юнацькі спортивні школи, Вищі школи спортивної майстерності.

Професійне призначення і умови використання

Професійна діяльність фахівця з фізичної культури і спорту спрямована на вивчення й удосконалювання (до максимально можливого для даного індивіда) фізичних, психічних і функціональних можливостей людини, на розробку і твердження принципів активного і здорового способу життя, їхню практичну реалізацію засобами фізичної культури і спорту, на формування особистості, її прилучення до загальнолюдських цінностей, цінностям фізичної культури і спорту.

За своїм професійним призначенням фахівець фізичної культури та спорту, зосереджує зусилля на формування, збереження, зміцнення, відтворення і передачі по спадковості здоров'я, забезпеченні ефективної організації фізкультурно оздоровчої та спортивної діяльності..

Фахівець з фізичної культури і спорту підготовлений:

- до педагогічної і тренерської діяльності у всіх типах освітніх установ, в організаціях, на підприємствах різної форми власності, у збірних командах по видах спорту, включаючи збірні команди України;

- до управлінської діяльності в сфері фізичної культури і спорту на місцевому та регіональному рівнях;

- до виконання рекреаційних і реабілітаційних задач засобами фізичної культури і спорту у фізкультурно-спортивних, спортивно-видовищних, туристських, лікувальних, реабілітаційних і профілактичних установах будь-якої форми власності.

Фахівець фізичного виховання і спорту це фахівець підготовлений до практичної роботи в установах і закладах Міністерства освіти і Державного комітету з фізичної культури та спорту України. Залежно від профілю й спеціалізації може вести роботу в установах і закладах народної освіти (викладач фізичного виховання, інструктор-методист фізичного виховання та спорту, методист з фізичного виховання дітей дошкільних закладів, керівник секції спортивного напрямку, заступник начальника навчально-тренувального центру, заступник завідувача спортивної споруди, тренер-викладач з виду спорту (спортивної школи, секції і т. ін.)), займати методично-адміністративні посади в місцевих керівних органах і Міністерстві освіти і науки України з питань фізичного виховання та спорту, охорони здоров'я, та адміністративні посади у структурних підрозділах Державного комітету молодіжної політики, спорту та туризму.

За період навчання він вивчає теоретичний і практичний курс дисциплін, визначених навчальним планом, проходить практику педагогічної діяльності в установах та закладах освіти, в фізкультурних та спортивних закладах. Теоретичні та практичні заняття закріплюються під час тренувань за курсом СПВ (спортивно - педагогічне вдосконалення), самостійним написанням студентських науково-дослідних робіт. Бакалавр фізичного виховання та спорту може займати педагогічно-адміністративні посади в установах та закладах народної освіти та закладах, підпорядкованих Державному комітету з

фізичної культури і спорту України, методично-адміністративні посади в місцевих керівних органах, викладацькі та адміністративні посади у навчальних закладах.

Найголовніші кваліфікаційні вимоги до бакалаврів фізичного виховання та спорту:

Чинне законодавство України щодо освіти та спорту. Нормативно-правові і директивні документи, що визначають діяльність закладів, установ та органів управління Державного комітету з фізичної культури та спорту України та Міністерства освіти з питань розвитку спорту серед дітей, школярів, студентської молоді та дорослого населення.

Принципи діяльності, значення та перспективи розвитку спортивних закладів і установ з питань підвищення спортивного рівня спортсменів, а також формування здорового способу життя у масових видах спорту.

Основні показники, що характеризують рівень спортивних досягнень, стан і динаміку здоров'я населення та регіону.

Фактори та процеси управління фізичним розвитком та фізичною підготовкою людини.

Теоретичні засади спортивної статистики, інформатики та обчислювальної техніки, соціологічних методів дослідження, інформаційного забезпечення.

Фізіологічна та біофізична характеристика здорового організму людини в стані спокою та підчас фізичних навантажень.

Теоретичні основи реактивності організму, стресу, адаптації, гомеостазу, взаємозв'язок цих явищ та процесів.

Мету, принципи організації та управління середньої та вищої освіти.

Основи загальнотеоретичних дисциплін в обсязі, необхідному для вирішення педагогічних, науково-методичних та організаційно-управлінських завдань.

Дисципліни психолого-педагогічного циклу: педагогіку вікову та загальну, соціальну психологію.

Дисципліни медіко-біологічного циклу: анатомію, фізіологію, біохімію, гігієну, лікувальну фізкультуру.

Основи фізкультурно-педагогічних дисциплін: гімнастику з методикою виконання, спортивні та рухливі ігри з методикою викладання, плавання та легку атлетику з методикою викладання, спортивний туризм ,атлетизм.

Історичні та теоретичні основи олімпійського та професійного спорту, основоположні принципи, структуру та функціонування сучасного спорту, соціально-політичні, правові та економічні аспекти спорту.

Теоретичні та практичні аспекти управління і організації фізичною культурою та спортом.

Основні фактори, наукові дані та тенденції розвитку спортивних досягнень.

Загальні положення методики навчання у спортивних учбових закладах та структуру тренувального процесу.

Вимоги до атестації бакалавра фізичного виховання та спорту

Атестація бакалавра фізичного виховання та спорту – це визначення його відповідності зайнятій посаді, рівню кваліфікації, залежно від якого та стажу роботи їм встановлюється кваліфікаційна категорія, визначається тарифний розряд оплати праці, присвоюється звання.

Кваліфікаційні вимоги до категорій

Кваліфікаційні категорії (вища, перша, друга) присвоюються строком на 5 років фахівцям фізичного виховання і спорту, які мають високі показники в роботі.

Кваліфікаційні категорії присвоюються бакалаврам фізичного виховання і спорту при умові виконання встановлених вимог зі спортивній підготовленості і контролю перевідних нормативів учнів, підготовку.

При виконанні бакалавром фізичного виховання і спорту кваліфікаційних вимог, які дають йому право на проведення більш вищої кваліфікаційної категорії, він може подати в кваліфікаційну комісію необхідні документи до закінчення строку дії раніш присвоєної йому категорії.

Фахівець фізичного виховання і спорту вищої категорії, має освіту зі спеціальності "Фізичне виховання", виявляє високий рівень професіоналізму, ініціативу, творчість, досконало володіє ефективними формами, методами організації педагогічної роботи серед дітей різних вікових груп, забезпечує високу результативність, якість своєї праці, відзначається загальною культурою, моральними якостями, що служать прикладом для наслідування. Педагогічний стаж - не менше 8 років.

Фахівець фізичного виховання і спорту 1 категорії має вищу освіту зі спеціальності "Фізичне виховання", як виняток, іншу вищу педагогічну, гуманітарну освіту, виявляє високий рівень професійної компетентності,

використовує сучасні форми, методи навчально-виховної та науково-дослідної роботи, досяг значної результативності, якості соціально-педагогічної діяльності, відзначається загальною культурою, моральними якостями, що служать прикладом для наслідування. Педагогічний стаж - не менше 5 років.

Фахівець фізичного виховання і спорту 2 категорії має вищу освіту зі спеціальності "Фізичне виховання", як виняток, іншу вищу педагогічну, гуманітарну освіту, достатній рівень професіоналізму, використовує сучасні форми, методи виховання, досяг вагомих результатів у соціально-педагогічній праці, відзначається загальною культурою, моральними якостями, що служать прикладом для наслідування. Педагогічний стаж - не менше 3 років.

Фахівець фізичного виховання і спорту має вищу або середню освіту, за спеціальністю фізичне виховання, професійно компетентний, забезпечує нормативні вимоги до рівня навчально-виховної роботи у соціальному середовищі, відповідає загальним етичним та культурним вимогам до науково-педагогічних працівників. Педагогічний стаж роботи - не менше 3 років.

2. Сфери використання освітньо-кваліфікаційної характеристики

Кваліфікаційна характеристика (КХ) встановлює галузеві кваліфікаційні вимоги до виробничої діяльності та освітньо-кваліфікаційного рівня фахівця фізичного виховання і спорту, при:

- укладанні договорів або контрактів щодо підготовки фахівців фізичного виховання і спорту;
- професійної орієнтації здобувачів фаху;
- визначенні критеріїв професійного відбору;

- прогнозуванні потреби у фахівцях фізичного виховання і спорту і при складанні перспективного плану їх підготовки;
- обґрунтуванні переліків спеціальностей та спеціалізацій вищої освіти;
- визначенні кваліфікації фахівця фізичного виховання і спорту;
- розробці та корегуванні освітньо-професійної програми підготовки фахівців фізичного виховання і спорту;
- визначенні змісту навчання в системі перепідготовки та підвищення кваліфікації;
- розподіленні та аналізу використання фахівців фізичного виховання та спорту.

3. Види діяльності фахівців фізичного виховання і спорту

Залежно від характеру роботи фахівець фізичного виховання і спорту виконує такі провідні види діяльності:

Пізнавальна – вивчення учнів, змісту та умов роботи, наявності спортивного обладнання та інвентаря.

Проективна - планування змісту навчання і виховання, проектування діяльності дітей та своєї діяльності.

Виконавча – навчання, виховання та оздоровлення дітей.

Оздоровча – підтримка різних вікових груп дітей, фізкультурно-оздоровча, спортивно-масова та туристична робота.

Психологічна – консультативно-посередницька, охорона здоров'я і пропаганда здорового способу життя.

Культурно-дозвільна – організація діяльності дітей, культурно-освітня робота за місцем проживання, фізкультурно-оздоровча робота та культурний відпочинок.

Управлінська – організовує управління фізкультурно-оздоровчою та спортивною роботою.

Залежно від характеру роботи бакалавр фізичного виховання і спорту виконує такі провідні види діяльності:

- Зміцнює здоров'я, сприяє правильному фізичному розвитку і загартуванню займаючихся;
- прищеплює гігієнічні знання та навички;
- формує і удосконалює у займаючихся рухових умінь та навичок, навчає новим видам рухів і руховим діям;
- розвиває основні рухові якості;
- виховує у займаючихся морально-вольові якості;
- виховує стійкий інтерес і звички до систематичного заняття фізичною культурою та спортом;
- прищеплює учням організаторські навички;
- керує спортивними командами, спортсменами-професіоналами;
- керує управліннями з ФвіС у місцевих органах влади, спортивними клубами, спортивними спорудами та ін.

Виробничі функції фахівця фізичного виховання і спорту

Проектувальні (уміння організувати учбово-тренувальний процес, програмувати змагальну діяльність).

Конструктивні (уміння підготувати спортсменів для виконання більш високих розрядів, створення матеріальної бази для занять).

Організаторські (уміння об'єднати спортсменів в дружній колектив, організувати та провести учбово-тренувальний збір, формування висококваліфікованого кадрового складу в підлеглому колективі).

Комунікативні (уміння встановлювати і підтримувати ділові взаємовідносини зі спортсменами, колегами).

Гностичні і досліджувальні (уміння спостерігати, вивчати, аналізувати поведінку спортсмена та тренерів, знаходити і застосовувати на практиці наукову та методичну інформацію, впроваджувати в спортивну практику інноваційні технології).

Прогностична (програмування і прогнозування учбово – тренувального і змагального процесів).

Функціональні обов'язки, встановлені згідно з кваліфікаційними характеристиками, передбачають, що фахівець фізичного виховання та спорту повинен:

4. Педагогічна, тренерська діяльність:

- оцінювати фізичний і функціональний стан індивіда, його придатність до занять тим або іншим видом фізкультурно-спортивної діяльності;
- визначати мету і задачі навчального і тренувального процесів;
- підбирати адекватні поставленим задачам засоби і методи тренування;
- визначати величину навантажень, адекватну можливостям індивіда;
- оцінювати ефективність використовуваних засобів і методів у навчальному і тренувальному процесі;
- за допомогою систем тестів здійснювати поточний і етапний контроль за станом загальної і спеціальної працездатності і вносити корективи в тренувальний процес;
- навчати руховим діям;
- контролювати ефективність техніки фізкультурно-спортивних рухів, розробляти і використовувати прийоми її удосконалення;
- використовувати комп'ютерну техніку, комп'ютерні програми для планування навчального і тренувального процесів, обліку виконуваних тренувальних навантажень, контролю за станом займаючихся, коректування тренувального процесу, рішення інших практичних задач;
- сприяти формуванню особистості в процесі занять фізичною культурою і спортом, її прилученню до загальнолюдських цінностей до здорового способу життя.

2. Науково-дослідна діяльність у сфері фізичної культури і спорту:

- виділяти і формулювати актуальні проблеми в сфері фізичної культури і спорту;
- формувати логіку і методологію наукових досліджень у сфері фізичної культури і спорту;
- визначати мету і задачі дослідження;
- застосовувати адекватні поставленим задачам методи і методики досліджень;
- обробляти, аналізувати й оформляти результати досліджень, використовуючи для цього комп'ютерну техніку і комп'ютерні програми.

3. Організаційно-управлінська діяльність:

- планувати і прогнозувати розвиток фізичної культури і спорту на місцевому, регіональному рівнях;
- приймати управлінські рішення;
- аналізувати й узагальнювати діяльність державних і суспільних органів управління в сфері фізичної культури і спорту;
- організовувати і проводити фізкультурно-масові і спортивні заходи;
- працювати з фінансово-господарською документацією.

4. Рекреаційна і реабілітаційна діяльність:

- аналізувати ефективність видів рекреаційної і реабілітаційної діяльності;
- прогнозувати умови і напрямки сфери дозвілля й активного відпочинку різних категорій населення;
- розробляти програми для рухової рекреації і реабілітації населення на регіональному і місцевому рівнях, підбирати відповідні засоби і методи їх реалізації.

Професійні, соціально-виробничі та соціально-побутові

задачі фахівця фізичного виховання та спорту

Бакалавр фізичного виховання та спорту, разом з якостями, які загальні для усіх спеціалістів з фізичної культури та спорту, повинен володіти відповідною кількістю специфічних професійно-ділових якостей. Його успіхи у трудовій діяльності з підготовки спортсменів щодо виконання нормативів однієї спортивної кваліфікації до успішних виступів на змаганнях, створюванню оптимальних умов щодо зростання їх майстерності, пов'язаних з оволодінням методами, засобами навчання та тренування. Методична майстерність фахівців фізичного виховання та спорту характеризується як використання в управлінській роботі методів інноваційного менеджменту, які сприяють підвищенню рівня ефективності управлінській роботі.

Бакалавр фізичного виховання та спорту достатньо добре повинен бути ознайомлений з технікою вправ з інших видів спорту, які використовуються при тренуванні у обраному виді та домогтися значних успіхів у своїй професійній діяльності. Результати своїх спостережень на змаганнях прямує впровадити в учбово-тренувальний процес, ознайомлює спортсменів з технікою, фізичною підготованістю, ставить перед ними певні завдання.

Фахівець фізичного виховання та спорту повинен розуміти та передбачати тенденції розвитку вдосконалення техніки, тактики та методики навчання і тренування в обраному виді спорту, що дозволяє завчасно корегувати форми, методи та зміст навчання і тренування спортсменів, прогнозувати перспективу подальшого росту їхніх спортивних досягнень.

Фахівець фізичного виховання та спорту спостерігає, вивчає, аналізує особливості поведінки, відношення спортсменів до тренування та змагань, особливості виконання завдань групою та особисто. Вдосконалює здатність до педагогічного спостереження і аналізу в роботі. Ця здатність виробляє стійкий інтерес та захоплення обраним видом спорту.

У фахівця фізичного виховання та спорту формуються такі навички:

мобілізація та напрямок спортсменів на успішне виконання мікро-, мезо- та макроциклових планів тренування; попереджати та зменшувати відсів тих, хто займається у групах початкової підготовки; об'єднання спортсменів у дружний та працездатний колектив; управління групою та окремими спортсменами на тренувальному занятті, учбово-тренувальному зборі та змаганнях. Планування не обмежується тільки визначенням та систематизуванням завдань, методів, засобів тренування, але ж і поширюється на виховну, організаційну та суспільну роботу.

Бакалавр фізичного виховання та спорту складає багаторічні та річні плани тренування, контролює та ураховує результати тренувальної роботи, знаходить, аналізує та використовує у навчально-тренувальному процесі наукову і методичну інформацію, яка пов'язана з технікою та методикою навчання і тренування в обраному виді спорту, вихованням спортсменів, відбором обдарованих дітей, підлітків, юнаків та дівчат для занять видом спорту, проведенням навчально-тренувальних зборів, комплектуванням збірних команд з виду спорту, ставити та рішати питання створювання та скріплення з матеріальною базою щодо тренувальних занять.

Фахівець фізичного виховання та спорту повинен проводити тестування на початковому етапі відбору, аналізувати результати, робити висновки про перспективу рівня майстерності, якого зможуть досягти діти у процесі багаторічної підготовки.

Фахівець фізичного виховання та спорту, повинен постійно впроваджувати у практику досягнення наукової та методичної думки, вміти робити з науковою та методичною літературою, добувати з неї інформацію та використовувати її при навчанні, удосконалити техніку, тактику та виховувати фізичні та вольові якості у спортсменів.

Фахівець фізичного виховання та спорту, організує та проводить учбово-тренувальні збори. При цьому він вирішує фінансування цих зборів, планує тренування, організовує лікувально-педагогічний, психологічний та біохімічний контроль за спортсменами.

Фахівець фізичного виховання та спорту, який працює у ДСС, ДЮСШ, ШВСМ зі збірними командами міста області, краю комплектує команди для участі у змаганнях. У склад команди повинні входити спортсмени, які у цей момент у стані найбільш успішно виступають та у змозі принести перемогу, зайняти призове місце в особистому та командному заліку. При цьому необхідно вірно оцінити реальні можливості кожного спортсмена за результатом лікувально-педагогічних, психологічних спостережень, тестувань, якості виконання завдань та планів тренувань. Вміння своєчасно поставити і позитивно вирішити питання забезпечення спортсменів необхідною формою та інвентарем, технічними засобами навчання, тренажерами є важливими вимогами підвищення ефективності організації тренувального процесу та досягнення спортсменами вищого рівня технічної, фізичної та функціональної підготовки.

Одним з ознак високої кваліфікації фахівця фізичного виховання та спорту, є вміння підтримувати ділові контакти з вихованцями, їхніми батьками, керівниками та вчителями шкіл (для тренерів ДЮСШ) та колегами по роботі.

Ділові контакти вносять до організації навчально-тренувального процесу колективне начало, сприяють успішному вирішенні завдань з набору на відділення ДЮСШ, шкіл-інтернатів спортивного профілю, ДСС, кращому вихованню спортсменів та формуванню у них більш стійкого інтересу до обраного виду спорту.

Фахівець фізичного виховання та спорту повинен виховувати спортсменів на кращих традиціях українського народу, проводити зустрічі з ветеранами праці та спорту, організовувати спортивні свята, які присвячуються Дню Перемоги, Дню незалежності, Дню фізкультурника, він має великі організаційні здібності.

Фахівець фізичного виховання та спорту, повинен вміло використовувати на практиці усі знання, вміння, виховувати у себе навички раціональної організації роботи, вірно і влаштовано визначати мету та

завдання своєї педагогічної роботи та планувати свою діяльність, використовувати найбільш ефективні форми та прийоми роботи, комплексно робити над рішенням перспективних та поточних завдань, раціонально використовувати свій час.

Повинен знати. Для вирішення соціально-педагогічних завдань повинен мати знання в обсязі вищої освіти зі спеціальності „Фізичне виховання”. Має знати основні закономірності фізичного розвитку, становлення особистості, педагогіку, теорію та методику фізичного виховання, методику туристсько-екскурсійної діяльності, окремі методики спортивних дисциплін, вікову, педагогічну, спортивну психологію, етику, естетику, основи права, екологію, культурно-освітні дисципліни; цілі, принципи, зміст, форми, методи, засоби фізкультурно-виховної роботи в школі, дитячому закладі освіти, сім’ї, сучасний стан і тенденції розвитку дитячих, підліткових спілок, рухів, організацій, їх вплив на особистість дитини, підлітка; функції, права системи державних інститутів, установ, громадських, релігійних організацій у галузі освіти, навчання та виховання підростаючого покоління; культурні, економічні, спортивні, демографічні, екологічні особливості соціального середовища, в якому організовується робота; Закон України „Про освіту”, Закон України „Про фізичну культуру і спорт”, Конвенцію про права дитини, інші законодавчі і нормативно-правові акти та документи з питань навчання і виховання, основи трудового законодавства, державну мову відповідно до чинного законодавства про мови України.

Повинен вміти ефективно застосовувати професійні знання в практичній діяльності.

Повинен мати ціннісні орієнтації, спрямовані на всебічний культурний, духовний розвиток людини як особистості та найвищої цінності суспільства, творчу педагогічну діяльність.

4. Зміст вищої освіти фахівця фізичного виховання та спорту

Відповідно до вимог системи знань, умінь і навичок, до світогляду, професійних якостей, він мусить:

- бути ознайомлений з основними вченнями в галузі гуманітарних і соціально-економічних наук, науково аналізувати значущі проблеми та процеси і використовувати методи цих наук у різних видах професійної діяльності;
- знати етичні та правові норми, що регулюють взаємини людини і суспільства, оточуючого середовища, і враховувати це під час розробки екологічних проєктів;
- мати цілісне уявлення про процеси та явища, які відбуваються в суспільстві та природі; розуміти можливості сучасних наукових методів пізнання природи, суспільства, особистості й володіти ними на рівні, необхідному для вирішення завдань, що постають у процесі виконання професійних функцій;
- продовжувати навчання та здійснювати професійну діяльність в іншомовному оточенні;
- мати наукове уявлення про здоровий спосіб життя, володіти вміннями та навичками фізичного самовдосконалення;
- володіти культурою мислення, знати його загальні закони; вміти у письмовій чи усній формі логічно оформити свої думки;
- на науковій основі організовувати свою працю, володіти комп'ютерними методами збирання, зберігання та обробки (редагування) інформації, що застосовується у сфері його професійної діяльності;
- використовувати методи розв'язання завдань під час визначення оптимальних співвідношень параметрів різних систем;
- володіти знанням основ виробничих відносин і принципами управління з урахуванням технічних, фінансових та людських факторів;

- вміти в умовах розвитку науки і мінливої практики робити переоцінку нагромадженого досвіду, аналіз своїх можливостей, здобувати нові знання, використовуючи сучасні інформаційні освітянські технології;
- розуміти сутність та значення своєї майбутньої професії, основні проблеми конкретної галузі його діяльності, бачити їх взаємозв'язок у цілісній системі знань;
- вміти на основі системного підходу будувати та використовувати моделі для їх якісного та кількісного аналізу;
- ставити мету й формулювати завдання, пов'язані з реалізацією професійних функцій; використовувати для їх розв'язання методи вивчених ним наук;
- кооперуватися з колегами, колективом, ознайомлюватися з методами управління; організовувати роботу виконавців, знаходити й приймати управлінські рішення, знати основи педагогічної майстерності.

Базовими знаннями бакалавра фізичного виховання та спорту є:

Цикл гуманітарних та соціальних дисциплін: історія України, українська мова професійного спілкування, культурологія, філософія, психологія, педагогіка, релігієзнавство, основи економічних теорій, політологія, правознавства, соціологія, іноземна мова.

Цикл фундаментальних дисциплін

- Медіко – біологічний блок: анатомія людини, загальна і спортивна морфологія, біохімія спорту, гігієна загальна, гігієна фізвиховання та спорту, фізіологія людини, фізіологія спорту, вікова фізіологія, спортивна медицина, основи екології, лікувальна фізична культура, основи оздоровчого харчування.

- Спеціально – теоретичний блок: комп'ютерна техніка, спортивна метрологія, біомеханіка, історія фізичної культури, фізкультурно – спортивні споруди, безпека життєдіяльності, основи охорони праці.

- Спеціально – практичний блок : гімнастика, спортивні ігри, легка атлетика , плавання, туризм, атлетизм, самозахист, атлетизм.

Цикл професійно-орієнтованих дисциплін: вступ до спеціальності, теорія фізвиховання з основами методик, управління фізичною культурою та спортом, організація та методика масової фізкультури, основи реабілітації, маркетинг у спорті, теорія обраного виду спорту з основами методик, спортивно-педагогічне вдосконалення, теорія та методика спортивного тренування, пед. дослідження фізвиховання та спорту, методи математичної статистики, профілактика спортивного травматизму, масаж, оздоровчі технології фізичної культури та спорту, спортивне орієнтування.

Цикл спеціальних дисциплін: теорія обраного виду спорту з основами методик, програмування спортивного тренування, психологія спорту вищих досягнень, теорія управління, теорія прийняття рішень, управління персоналом, управління організаційною поведінкою, реабілітація в спорті, медико-біологічне забезпечення в спорті, маркетинг в спорті вищих досягнень, міжнародний Олімпійський та спортивний рух.

Крім цього, бакалавр фізичного виховання і спорту повинен:

- Знати основні історичні факти, дати, події та імена Олімпійських ігор;
- Знати типологію, основні джерела виникнення та розвитку Олімпійських ігор, прогрес регіональних спортивних рухів, розвиток аматорського та професійного спорту. Однією з тенденцій розвитку сучасного спорту є його все більша привабливість для найрізноманітніших соціальних груп. Поширення інтересу до спорту привело до того, що спорт найвищих досягнень і професійний спорт набули великої популярності не лише у молоді, але й у людей середнього і похилого віку.
- Знати теорію особистості, теорію прийняття рішень, управління персоналом.
- володіти організаційними методами фізичної культури та спорту, спеціальні методики навчання і тренувального процесу спортсменів;

- вміти використовувати сучасний спорт, який є не тільки чудовим, яскравим видовищем, але й широкою ареною для різноманітної багатопланової комерційної діяльності, сферою демонстрації різних країн, галуззю професійної діяльності великій кількості різних за фахом людей;
- розпоширювати контакти у національних олімпійських комітетах, міжнародних і національних федераціях з видів спорту, а також у міжнародних і національних організаціях, які займаються розвитком спорту і проведенням міжнародних змагань;
- кооперуватися з представниками найрізноманітніших професій, які пов'язані зі спортом, або забезпечують його матеріально-технічне обладнання, процес підготовки та проведення найбільших змагань, підготовку фахівців. Подальший розвиток спорту найвищих досягнень в Україні вимагає створення і реалізації комплексної, збалансованої програми діяльності всіх учасників сучасного спортивного руху;
- знати організаційні, соціальні, правові, економічні та політичні аспекти функціонування міжнародних організацій параолімпійського спорту, теоретичні, методичні та організаційні основи підготовки спортсменів інвалідів;
- вміти застосовувати у фактичній діяльності одержані знання, проводити тренування з групами спортсменів різного віку, які займаються масовим та олімпійським спортом;
- організовувати змагання;
- вести науково-дослідну та методичну роботу.

Крім цього фахівець фізичної культури та спорту повинен вміти:

- * вільно володіти державною мовою України;
- * висловлювати й обґрунтовувати свою позицію з питань ціннісного ставлення до історичного минулого.
- * Оцінити показники здоров'я населення та роль факторів, що його формують.

* Застосувати одержані знання в галузі фізичної культури для вирішення освітніх, виховних, науково-методичних, просвітницьких, фізкультурних, організаційно-управлінських завдань з врахуванням вікових, соціально-психологічних та індивідуально-типологічних особливостей дитячих та учнівських колективів і конкретних педагогічних ситуацій.

5. Освітньо-кваліфікаційний рівень за ознаками фахової підготовки фізичне виховання і спорт.

Бакалавр фізичного виховання та спорту, менеджер фізичного виховання та спорту (6.010201)

Бакалавр фізичного виховання та спорту, бере участь в розробці методик в педагогічній, навчально-виховній, науково-методичній та організаційно-керівній діяльності системі фізичного виховання та туризму.

Фахівець фізичного виховання і спорту, це фахівець підготовлений до практичної роботи в установах і закладах Міністерства освіти і Державного комітету з фізичної культури та спорту України. Залежно від профілю й спеціалізації може вести роботу в установах і закладах народної освіти (менеджер фізичного виховання та спорту, керівник з фізичного виховання дітей дошкільних закладів, завуча, заступника директора, завідуючого дошкільним закладом освіти), займати методично-адміністративні посади в місцевих керівних органах і Міністерстві освіти і науки України з питань фізичного виховання та спорту, охорони здоров'я, викладацькі, адміністративні посади у структурних підрозділах Державного комітету молодіжної політики, спорту та туризму, органах територіального самоврядування, функціонально зорієнтованих на реалізацію задач фізичного виховання.

Бакалавр фізичного виховання та спорту, може продовжити навчання за програмою підготовки спеціаліста або магістра, що передбачається відповідними навчальними планами.

Бакалавр фізичного виховання та спорту, повинен володіти знаннями, вміннями і навичками, які необхідні для організації різних видів діяльності в галузі фізичного виховання та туризму.

Він повинен уміти застосовувати одержані знання у практичній роботі, володіти методами організації та керівництва фізкультурно-оздоровчої роботи та спорту, оцінки функціонального стану, рівня фізичного здоров'я, фізичної підготовленості, проводити різні типи занять фізичної

культури з різних розділів програми, здійснювати спортивну та туристичну роботу.

Бакалавр повинен уміти забезпечити дозволене і доцільне фізкультурно-оздоровче втручання в процес оздоровлення людей, надати рекреаційні можливості сім'ї та традиційним інститутам виховання, виконувати роль сполучної ланки між особистістю і цими інститутами, особистістю і сім'єю, особистістю і суспільством, уміти працювати в умовах неформального спілкування, залишаючись в позиції неофіційного лідера, будувати стосунки з вихованцями на рівних, допомагати їм у період їхнього соціального і професійного, спортивного визначення, захищати їхні права.

У відповідності до посад майбутній фахівець фізичного виховання та спорту придатний виконувати такі виробничі функції та типові задачі діяльності

Таблиця 1

Виробничі функції, типові задачі діяльності та уміння, якими повинен володіти бакалавр фізичного виховання

Зміст виробничої функції	Назва типової задачі діяльності	Шифр типової задачі діяльності	Зміст уміння	Шифр уміння
Здійснення державної політики у галузі фізкультурної, оздоровчої, спортивної, тренерської роботи	Професійна Стереотипна	ПФ С	Предметно-практичне	ПП О
Реалізація спеціальних державно-громадських учбових програм	Стереотипна	С	Предметно-розумове	ПР Р
Удосконалення законодавчого забезпечення фізичного виховання	Професійна	ПФ	Знаково-розумове	ЗР О
Індивідуальне консультування батьків	Соціально-побутова	СП	Знаково-практичне	ЗП Н
Контроль забезпечення здорових умов фізичного виховання населення	Професійна	ПФ	Предметно-практичне	ПП О, Р
Співробітництво з органами фізичної культури та спорту	Стереотипна	С	Предметно-розумове	ПР О, Н
Реабілітаційна та пропагандійна робота у соціумі з людьми обмежених фізичних можливостей	Соціально-побутова Стереотипна	СП С	Предметно-практичне	ПП О, Р, Н
Організація служби дитячих, молодіжних, спортивних ініціатив у	Професійна Діагностична	ПФ Д	Знаково-практичне	ЗП О, Р

соціумі				
Всебічна допомога обдарованим дітям, спортсменам	Соціально-побутова Стереотипна	СП С	Предметно-практичне	ПП Н
Адаптація і реадптація дітей	Професійна Діагностична	ПФ Д	Знаково-розумове	ЗР Р
Створення умов позитивного фізичного стану обдарованих дітей	Соціально-виробнича	СВ	Знаково-практичне Знаково-розумове	ЗР О, Р
Розроблення фізкультурних, тренувальних заходів і рекомендацій з побудови тренувального процесу в обраних видах спорту	Професійна Діагностична	ПФ Д	Предметно-практичне Предметно-розумове	ПП ПР О Р Н
Допомога в професійному самовизначенні, направленні на роботу, організації дозвілля і спілкування, виявленні і розвитку творчих, спортивних здібностей, охороні прав спортсменів-інвалідів, тренерів	Соціально-виробнича Стереотипна	СВ С	Предметно-розумове	ПР О Р Н
Визначення пріоритету дитячих проблем, в тому числі проблем дитячих, спортивних організацій, над іншими проблемами різних соціальних груп	Соціально-виробнича Діагностична	СВ Д	Предметно-розумове Знаково-розумове	ПР ЗР О Р Н
Вирішення проблем в інтересах дитячих, спортивних організацій	Соціально-виробнича	СВ	Знаково-практичне	ЗП Н

Вимоги до професійного відбору

Абітурієнт повинен володіти такими якостями та здібностями, на основі яких буде здійснюватися засвоєння змісту навчання та оволодіння професією фахівця з фізичного виховання та спорту.

На вступних екзаменах на спеціальність 6. 010201 вступник повинен показати: 1) чітке знання основ наук засвоєних у школі; 2) вміння точно, грамотно, логічно висловлювати думку в усному і письмовому вигляді, 3) впевнено володіти державною мовою, вміннями та навичками, передбаченими шкільним базовим компонентом та програмами, 4) мати достатній рівень фізичної підготовленості.

Майбутній фахівець має підтримувати високі моральні стандарти своєї поведінки, повністю виключати нечесні дії, чітко усвідомлювати відповідальність своєї майбутньої діяльності перед людьми, суспільством, державою, а також мати чітке уявлення про майбутню сферу діяльності.

Для професійної діяльності фахівця фізичного виховання та спорту протипоказані такі якості особистості:

- порушення пов'язані з затримкою психічного розвитку, розумовою відсталістю;
- органічні синдроми й розлади мінімальної мозкової дисфункції, міжкульової дисфункції, порушення мовлення, епілепсія, аутичні розлади, шизофренія;
- неврози і психопатія;
- невротичні розлади;
- початкові прояви психічних захворювань;
- алкоголізм;
- сексуальні переверзії та ін.

3 Освітня характеристика

3.1 Загальні вимоги до властивостей і якостей випускника вищого навчального закладу

Зміст здатності вирішувати проблеми і задачі соціальної діяльності	Шифр здатності	Зміст уміння	Шифр уміння
Вивчення дії об'єктивних і суб'єктивних факторів фізичного розвитку, фізичної підготовки характеру їх впливу на формування особистості та здоров'я	3.1	Аналіз Класифікація	ПР
Дослідження закономірностей та перспектив фізичного вдосконалення та оздоровлення особистості	3.2	Узагальнення	
Розробка механізмів регулювання й корекції фізичної підготовленості, тренувальних процесів у багаторічному тренуванні	3.3	Одержання інформації Складення планів, програм	ЗП
Створення педагогічних технологій інтеграції виховних зусиль безперервного фізичного виховання	3.4	Перспективи	ПП
Дослідження факторів, що впливають на відхилення від норм у стані здоров'я	3.5	Аналіз	ПР
Вивчення впливу фізичних вправ на формування фізичного стану особистості	3.6	Узагальнення	
Підтримка та фізична реабілітація дітей	3.7	Практичне	ЗП
Організація фізкультурно-спортивної діяльності	3.9	Зміна форм та методів	ПП

4 Вимоги до державної атестації фахівців з фізичного виховання та спорту, встановлюються “Типовим Положенням про атестацію педагогічних кадрів України”. Наказ Міністерства освіти України № 310 від 20.08.1993 року.

5 Відповідальність за якість освітньої та професійної підготовки фахівців фізичного виховання та спорту, встановлюється згідно з чинним

законодавством України “Про освіту”, “Про вищий навчальний заклад освіти”.

Вищий навчальний заклад відповідає:

1. За якість підготовки фахівців з вищою освітою та кваліфікаційним рівнем бакалавра.
2. За зміст та якість вибіркової освітньо-професійної програми.

Вищий навчальний заклад має право:

- розширювати зміст нормативної частини освітньо-професійної програми і збільшувати її обсяг згідно з кваліфікаційними вимогами вищого навчального закладу до підготовки за відповідною спеціальністю;
- визначати обсяг роботи студента з викладачем і самостійної роботи згідно з “Положенням про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах”;
- визначати обсяг обов’язкових аудиторних занять, який не може перевищувати 36 академічних годин на тиждень;
- складати і поновлювати кваліфікаційні вимоги вищого навчального закладу до підготовки бакалавра за спеціальністю;
- складати структурно-логічну схему, навчальний план, які визначають перелік і обсяг нормативних і вибіркового навчальних занять та їх обсяг, графік навчального процесу, форми та засоби проведення поточного та семестрового контролю.